

Interpelacja nr 9686

w sprawie

rozliczania i organizacji pracy nauczyciela w godzinach nadliczbowych

Zgłaszający	Piotr Stanke
Adresat	minister edukacji narodowej 
Data wpływu	21-05-2009
Data ogłoszenia	19-06-2009 - posiedzenie nr 43

Odpowiedź

Odpowiadający	Krystyna Szumilas - sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej 
Data wpływu	12-06-2009
Data ogłoszenia	19-06-2009 - posiedzenie nr 43

Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 9686 w sprawie rozliczania i organizacji pracy nauczyciela w godzinach nadliczbowych

Szanowny Panie Marszałku! W związku z interpelacją pana pośła Piotra Stanke z dnia 26 maja 2009 r., nr SPS-023-9686/09, w sprawie rozliczania i organizacji pracy nauczyciela w godzinach nadliczbowych, uprzejmie przekazuję następujące wyjaśnienia.

W myśl art. 35 ust. 1-3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.) w szczególnych wypadkach, podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania lub zapewnienia opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, nauczyciel może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych zgodnie z posiadaną specjalnością, których liczba nie może przekroczyć 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Przydzielenie nauczycielowi większej liczby godzin ponadwymiarowych może nastąpić wyłącznie za jego zgodą, jednak w wymiarze nieprzekraczającym 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

Przez godzinę ponadwymiarową rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych. Przez godzinę doraźnego zastępstwa rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, której realizacja następuje w zastępstwie nieobecnego nauczyciela.

Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i za godziny doraźnych zastępstw wypłaca się według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy. Na podstawie art. 30 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy organ prowadzący będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli

poszczególnych stopni awansu zawodowego, w drodze regulaminu, m.in. szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw. W myśl art. 30 ust. 6a ustawy Karta Nauczyciela powyższy regulamin podlega uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli.

Zgodnie z ww. przepisami organ prowadzący szkołę określa w regulaminie wynagradzania nauczycieli między innymi szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe. Definicja godzin ponadwymiarowych została ustalona ustawą. Są to godziny przydzielone nauczycielowi i ujęte w planie organizacyjnym szkoły. Ustalanie przez dyrektora szkoły, za jakie godziny ponadwymiarowe nauczycielowi nie przysługuje prawo do wynagrodzenia, jest przekroczeniem uprawnień ustawowych. Nauczycielowi przysługuje prawo do wynagrodzenia za każdą przepracowaną godzinę ponadwymiarową, natomiast w przypadku godzin niezrealizowanych wynagrodzenie przysługuje na mocy przepisów prawa pracy. Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy nieuregulowanych przepisami ustawy mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy.

1. W przypadku nauczyciela korzystającego z urlopu z tytułu opieki nad dzieckiem do 14 lat przy obliczeniu wynagrodzenia za ten dzień należy uwzględnić godziny ponadwymiarowe.

W myśl art. 188 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) pracownikowi wychowującemu przynajmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat przysługuje w ciągu roku kalendarzowego zwolnienie od pracy w wymiarze 2 dni, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Na podstawie § 5 rozporządzenia ministra pracy i polityki socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 62, poz. 289, z późn. zm.) przy ustalaniu wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy oraz za czas niewykonywania pracy, gdy przepisy przewidują zachowanie przez pracownika prawa do wynagrodzenia, stosuje się zasady obowiązujące przy ustalaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy, z tym że składniki wynagrodzenia ustalone w wysokości przeciętnej oblicza się z miesiąca, w którym przypadło zwolnienie od pracy lub okres niewykonywania pracy.

Zgodnie z § 5 ust. 1-2 rozporządzenia ministra edukacji narodowej z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (Dz. U. Nr 71, poz. 737, z późn. zm.) wynagrodzenie za jeden dzień urlopu nauczyciela pracującego w szkole feryjnej ustala się, dzieląc miesięczne wynagrodzenie obliczone według zasad określonych w § 1-4 (a więc z uwzględnieniem godzin ponadwymiarowych) przez liczbę 30. Natomiast wynagrodzenie za jeden dzień urlopu nauczyciela pracującego w placówce nieferyjnej ustala się, dzieląc miesięczne wynagrodzenie, obliczone także według zasad określonych w § 1-4, przez liczbę 21.

2. Wynagrodzenie nauczycieli za Dzień Edukacji Narodowej oraz rekolekcje winno być naliczane z uwzględnieniem godzin ponadwymiarowych.

W myśl art. 74 ustawy Karta Nauczyciela w dniu rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 14 października każdego roku, obchodzony jest Dzień Edukacji Narodowej. Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty i jest on wolny od zajęć lekcyjnych. Dzień Edukacji Narodowej nie jest dla nauczyciela dniem wolnym od pracy.

Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia ministra edukacji narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w przedszkolach publicznych i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155, z późn. zm.) uczniowie uczęszczający na naukę religii uzyskują trzy kolejne dni zwolnienia z zajęć szkolnych w celu odbycia rekolekcji wielkopostnych, jeśli religia lub wyznanie, do którego należą, nakłada na swoich członków tego rodzaju obowiązek. Dni rekolekcji nie są dniami wolnymi od pracy dla nauczycieli, tym bardziej iż zgodnie z rozporządzeniem ministra edukacji narodowej i sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 3, poz. 69) nauczyciel jest zobowiązany do zapewnienia uczniom bezpiecznych warunków w drodze z i na rekolekcje.

W obu podanych sytuacjach nauczyciel może być pozbawiony możliwości przepracowania godzin ponadwymiarowych, ale korzysta z przepisów dotyczących pracowników pozostających w gotowości do pracy. Na podstawie § 4 ust. 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy przy ustalaniu wynagrodzenia określonego procentowo w celu obliczenia wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy, jeżeli pracownik był gotów do jej wykonania, oraz za czas niezawinionego przez pracownika przestoju (art. 81 § 1 Kodeksu pracy), dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych (art. 151 § 3 Kodeksu pracy) oraz wynagrodzenia za czas dyżuru (art. 151 § 3 Kodeksu pracy) stosuje się zasady obowiązujące przy ustalaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.

Analogicznie należy obliczać wynagrodzenie nauczyciela za dni rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego.

Zgodnie z art. 42 ust. 2b w związku z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela w ramach 40-godzinnego tygodniowego czasu pracy oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest uczestniczyć w przeprowadzaniu sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, egzaminu w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu maturalnego - z wyjątkiem części ustnej.

Nauczyciel zachowuje prawo do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe nieprzepracowane z powodu uczestniczenia w przeprowadzeniu sprawdzianu. Jeżeli bowiem w arkuszu organizacyjnym szkoły przewidziano godziny ponadwymiarowe w dniach, w których przeprowadzany jest sprawdzian, to z całą pewnością należy nauczycielowi wypłacić wynagrodzenie za te godziny.

3. Wycieczki szkolne są realizacją zadań statutowych szkoły, a dla nauczyciela wypełnieniem obowiązku wynikającego z art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela. Wycieczki rzadko trwają krócej niż przypadająca w danym dniu liczba godzin pracy nauczyciela, często natomiast trwają o wiele dłużej. Nie ma więc

żadnych przesłanek, by nauczyciela opiekującego się dziećmi na wycieczce, a tym samym realizującego zadania opiekuńczo-wychowawcze, pozbawiać wynagrodzenia za przydzielone mu godziny nadwymiarowe. Powinno być ono naliczone w ten sam sposób, jakby nauczyciel pracował na terenie szkoły.

Z poważaniem

Sekretarz stanu

Krystyna Szumilas

Warszawa, dnia 10 czerwca 2009 r.